

Jaarstukken 2017

Versie: 8.0.0.0.0.0

Een overzicht van realisatie- en streefwaarden van de indicatoren (ook uit vorige begrotingen) staat op [LeideninCijfers](#).

Beleidssterrein 3B Faciliteren/stimuleren van ondernemen

Doelen en prestaties bij 3B Faciliteren/stimuleren van ondernemen

Doel	Prestatie	
3B1 Sterker ondernemersklimaat	3B1.1 Faciliteren bedrijvigheid, starters en ondernemerschap in Leiden	✓
	3B1.2 Verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en stimuleren ondernemerschap	✓
3B2 Meer kennisintensieve bedrijvigheid	3B2.1 Stimuleren en acquisitie van kennisintensieve bedrijvigheid en netwerken	✓

Prestatie 3B1.1. Faciliteren bedrijvigheid, starters en ondernemerschap in Leiden

Deze prestatie bestaat uit 8 verschillende onderdelen die allemaal een groen stoplicht hebben. Hieronder de belangrijkste informatie over 2017.

Handelshuis

Dit is conform de begroting uitgevoerd. Op deze plek werken diverse ondernemersorganisaties samen. Ook het Cultuurfonds, Leiden Marketing, het Centrummanagement en het Expat centre vinden hier hun thuisbasis. De gemeenschappelijke huisvesting leidt tot veel synergie in de samenwerking.

Regeldruk / dienstverlening ondernemers

In een brief van 28 juni 2016 (kenmerk Z16/3 16164) is de raad geïnformeerd dat over twee jaar de volgende Peiling Ondernemersklimaat (POK) uitgevoerd zou worden. In 2017 is dus geen POK geweest. Verder is over de onderzoeksresultaten van een regelluwe zone op 4 juli 2017 een brief aan de raad gestuurd. Vervolgens zijn in de 2de helft van 2017 twee gebieden geselecteerd om de pilot regelluwe zones uit te voeren: winkelcentrum Diamantplein en winkelcentrum IJsselkade. Looptijd is 2018 en 2019. Hierover is de raad op 16 januari 2018 geïnformeerd. Uitvoering vindt plaats in een samenwerkingsvorm waarbij ondernemers-vereniging, wijkvereniging, vastgoedeigenaren en gemeente (economie, ro, vergunningen, handhaving) een pilotgroep vormen waarin op een integrale manier gekeken kan worden naar initiatieven. Dit past bij een nieuwe manier van werken in het kader van de nieuwe omgevingswet.

Starters

Economie071 heeft op 26 september 2017 een succesvolle regionale startersbijeenkomst gehouden voor ZZP-ers. Er waren een flink aantal deelnemers. Er is nog geen alternatief voor het inmiddels beëindigde starterstprogramma op het Leiden Bio Science Park.

Aanbesteding overheidsopdrachten

Op maandag 6 november en woensdag 8 november zijn twee informatiemiddagen georganiseerd voor ondernemers in het vastgoedonderhoud. Vanuit Beheer is een presentatie gegeven over wat vastgoedbeheer precies doet en welke onderhoudsopdrachten voor de komende jaren op de markt gezet worden. Vanuit de afdeling Inkoop van Servicepunt71 is gepresenteerd hoe een aanbestedingstraject precies werkt en wat ondernemers kunnen doen om in aanmerking te komen voor de uitvoering van een opdracht. De reacties van de aanwezige ondernemers was zeer positief.

Cooperatief Leids Startersfonds

Het Leids Startersfonds financiert plannen van beginnende en bestaande ondernemers in retail, dienstverlening en/of horeca. Voorwaarde is dat de ondernemer een winkelpand in Leiden betreft. Initieel kwamen aanvragen met name uit het centrum, maar in 2017 is ook een nieuwe aanvraag in een buitenwijk gehonoreerd. Het betreft een onderneming die een belangrijke buurtfunctie vervult en zo de sociale cohesie in de wijk versterkt. Het uitstaande bedrag van de gemeente Leiden bedroeg bij aanvang 2017 € 100.491,87 en aan het eind van 2017 € 102.079,21. De eerste investering is volledig terugbetaald, ook de overige participanten zijn bij met hun betalingen.

HUBspot

HUBspot is inmiddels een succes. Het aantal in het pand gevestigde organisaties is inmiddels gegroeid tot 37 en er komt een veelvoud hiervan regelmatig op bezoek. Onder de bewoners zijn 22 start-ups. Hierbij zitten juist innovatieve starters van het domein life science. Door samenwerkingen aan te gaan met reeds bestaande initiatieven en door de continue groei in het eigen netwerk, worden er steeds meer events in het pand gehouden. Door de groei in deze lijn werken we verder aan het feit dat HUBspot Leiden hét centrum voor innovatie en ondernemerschap is van de Leidse regio. Nu HUBspot Leiden als project van Economie071

is gerealiseerd, de organisatie staat en de eerste resultaten zijn bereikt is het moment aangebroken om zelfstandig verder te groeien. In 2018 worden verschillende mijlpalen verwacht.

Bio Based Economy en Space

Met de komst van SRON en de summercourse International Space University Space Studies Program is de verwachting dat de ruimtevaartsector in Zuid Holland verstevigt. Provincie Zuid Holland onderzoekt samen met het ministerie van EZ en de gemeente Noordwijk hiervoor de mogelijkheden. De gemeente Leiden zit in de klankbordgroep.

Prestatie 3B1.2 Verbetering aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en stimuleren ondernemerschap

Deze prestatie krijgt een groen stoplicht, Toelichting :

Maakbus

Na een succesvolle crowdfundingactie heeft Technolab de maakbus kunnen aanschaffen en kon zij daarmee de maakeducatie (zelf van alles maken door gebruik van allerlei materialen en gereedschappen, van een naaimachine tot een 3D printer en alles ertussen) techniek bij Technolab verder uitbouwen en richting de scholen brengen. Dit project is inmiddels afgerond, maar maakeducatie is een thema dat nog steeds verder door Technolab voor de scholen uitgevoerd wordt en verdieping krijgt.

Zorgpact Rijn gouwe

In 2016 heeft een bijeenkomst van Zorgpact plaats gevonden waarbij het netwerk van zorg rondom onderwijs & arbeidsmarkt vertegenwoordigd was. Zeer recent heeft MBO Rijnland het initiatief genomen tot oprichting van het Centrum voor Innovatief Vakmanschap Welzijn en Zorg. Met dit kenniscentrum zijn de doelstellingen die destijds in Zorgpact verwoord werden, behaald en zullen hierin verder vorm krijgen.

Prestatie 3B2.1 Stimuleren en aquisitie van kennisintensieve bedrijvigheid en netwerken

Deze prestatie krijgt het stoplicht groen. De verschillende onderdelen kunnen als volgt worden toegelicht.

InnovationQuarter

De besluitvorming over de kapitaalstortingen en deelname Uniq heeft in 2017 plaatsgevonden. Leidse startende bedrijven weten de fondsen van InnovationQuarter goed te vinden. In 2017 is een zestal Leidse bedrijven gefinancierd. Voor wat betreft de acquisities heeft InnovationQuarter flink meegeholpen met het bid voor de EMA. Ook was IQ betrokken bij de acquisitie van SRON , TNO Health en andere bedrijven in Leiden. Voorbeelden hiervan zijn: Atterbury, HMT en Nuvalow.

Medical Delta

In 2017 zijn er drie livinglabs gestart namelijk de OnderzoeksOK, Care Robotics en Rehabilitation Technology. In deze verschillende omgevingen kunnen patiënten, zorginstellingen en het bedrijfsleven in werkelijkheid nieuwe ontwikkelingen/producten testen. Vanwege hun tienjarig bestaan heeft Medical Delta een visitatiecommissie de opdracht gegeven om Medical Delta te evalueren. Dit heeft geleid in een positief rapport met aanbevelingen die in 2018 tot een iets andere koers kan gaan leiden. In het voorjaar heeft Medical Delta hun jaarevent in Leiden georganiseerd.

Expat Centre Leiden

In 2017 heeft het Expat Centre Leiden (ECL) zich verder ontwikkeld als vraagbaak en kenniscentrum voor internationals en bedrijven en haar 500^e inschrijving gedaan. Binnen Economie071 is de wens uitgesproken om de basisfinanciering voor het ECL tot en met 2020 te borgen op de begrotingen van de partners. Voor uitbreiding van de dienstverlening van het ECL tot een one-stop-shop is het beschikbare budget vooralsnog te beperkt. Deze ambitie leeft nog wel bij de aangesloten partijen van Economie071.

Regionaal investeringsprogramma

Via dit programma brengt Leiden de opgaven van de Leidse Campus (Leiden Bio Science Park en Stationsgebied) onder de aandacht bij de provincie, ministeries en de EU. In het programma zijn kernopgaven opgenomen voor vernieuwing van economie, verbindingen, energie en stad en omgeving. Hiermee initiëren we (financierings-)kansen en ontwikkelingen waarmee we onze concurrentiepositie verbeteren en een aantrekkelijker omgeving kunnen creëren voor inwoners en bedrijven. Het gaat in de samenwerking vooral om het delen van kennis, afstemmen van projecten en het gezamenlijk ontwikkelen van 'bestuurlijke power' om projecten verder te brengen richting het Rijk en de EU. De provincie, de MRDH, de gemeenten en in sommige gevallen private partners zijn en blijven zelf eigenaar ('trekker') van de ingebrachte projecten. Onze deelname leidt er tevens toe dat we via dit platform en MRDH op een andere manier met het Rijk aan tafel kunnen zitten. Onderdeel van de deelname aan het programma heeft ertoe geleid dat Leiden ook participeert in het Vliegwiél Europa, een expertise netwerk welke kennis en ondersteuning biedt op het vlak van Europese subsidies. Doel van het Vliegwiél is aansluiting te vinden voor projecten op financiële kansen en mogelijkheden vanuit EU programma's.

Verbonden partijen

Het betreft bij dit beleidsterrein het Coöperatief Leids Startersfonds en Innovation Quarter. Zie verder bovenstaande toelichting bij de prestaties.

Effectindicatoren bij 3B Faciliteren/stimuleren van ondernemen

Effectindicator	Realisatie				Streefwaarde 2017	Bron
	2014	2015	2016	2017		
Doel 3B1 Sterker ondernemersklimaat						
3B1.a Aantal startende bedrijven in Leiden	770	1.311	1.634		310	Bedrijvenregister Zuid-Holland*
3B1.b Rapportcijfer ondernemersklimaat door ondernemers**	-	-	5,8	-	-	Peiling Ondernemersklimaat**

* Het bedrijvenregister Zuid-Holland heeft de registratie verbeterd, waardoor nu meer bedrijven in beeld zijn. De gegevens zijn met terugwerkende kracht aangepast. De streefwaarde is niet meer te vergelijken met de realisatiewaarden. De realisatiewaarde voor 2017 wordt eind 2018 verwacht.

** De peiling Ondernemersklimaat (POK) is in Leiden in 2016 voor het eerste gehouden. Deze enquête wordt om de twee jaar gehouden.

Een overzicht van realisatie- en streefwaarden van de indicatoren (ook uit vorige begrotingen) staat op [LeideninCijfers](#).

Beleidssterrein 3C Marketing en promotie

Doelen en prestaties bij 3C Marketing en promotie

Doel	Prestatie	
3C1 Meer zakelijk en recreatief bezoek aan Leiden	3C1.1 Citymarketing en stimuleren toeristische aantrekkelijkheid	✓
	3C1.2 Faciliteren Centrummanagement Leiden en marketing- en activiteitencampagne binnenstad	✓
	3C1.3 Inspanningen en programmasturing Binnenstad	✓

Prestatie 3C1.1 Citymarketing en stimuleren toeristische aantrekkelijkheid

Deze prestatie krijgt een groen stoplicht. Het betreft de uitvoering van activiteiten uit de uitvoeringsovereenkomst Leiden Marketing 2015-2018 en het meerjarige visiedocument van Leiden Marketing voor de citymarketing 'Leiden 2020', met de pijlers Cultuur, Kennis en Gastvrijheid.

Voor de citymarketing van Leiden zijn in 2017 diverse successen behaald. Zo hebben de universiteit, LUMC, de gemeenten Den Haag en Leiden en Leiden Marketing een gezamenlijke campagne/bieding verzorgd voor het binnenhalen van EuroScience Open Forum (ESOF) in 2022. Aan het hosten van dit prestigieuze Europese wetenschapscongres is de titel European City of Science verbonden. Dit betekent dat er in 2022 een groot en divers aantal wetenschappelijke congressen in Den Haag en Leiden worden georganiseerd, met naar schatting 5.000 deelnemers. Dit heeft een grote economische spin-off voor lokale ondernemers, hotels en (culturele) voorzieningen. Leiden Marketing heeft in dit samenwerkingsverband de coördinatie en penvoering verzorgd.

Voor de jaren 2017 en verder heeft Leiden Marketing, in samenwerking met de relevante Stadspartners en het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC), het programma van de themajaren ontwikkeld. Doel is het aantrekken van meer bezoekers, overnachtingen en toename van de bestedingen in de stad. Het jaar 2017 stond in het teken van De Stijl, waarmee werd gevierd dat in 1917 deze kunst- en cultuur beweging met de uitgave van het periodiek De Stijl door Theo van Doesburg in Leiden is gestart. Naast Leiden hebben diverse andere steden geparticipeerd. De Leidse programmering was succesvol, met ruim 125.000 bezoekers, waarvan de helft speciaal voor het Openlucht Museum De Lakenhal en Beelden in Leiden kwam. 10% van het totaal aantal bezoekers kwam van over de grens. Gezamenlijk gaven al die toeristen zes miljoen euro uit in Leiden. 2,5 miljoen euro kwam uit de portemonnee van de verblijfstoerist en 2 miljoen van de dagtoerist. De internationale bezoeker van dit themajaar genereerde voor Leiden zo'n 1,5 miljoen euro. In 2017 zijn de themajaren voor 2018/Water, 2019/Jonge Rembrandt en 2020/Mayflower 400 (Pilgrimjaar) verder voorbereid.

Leiden Marketing, Centrummanagement Leiden en de Cultuurmakelaar hebben in 2017, in samenwerking met de relevante Stadspartners, de festivals 'Signatures Cultuurweken' en 'Nacht van Kunst en Kennis' uitgevoerd, waardoor vele duizenden bezoekers naar de binnenstad zijn getrokken.

Prestatie 3C1.2 Faciliteren Centrummanagement Leiden en marketing- en activiteitencampagne binnenstad

Deze prestatie is conform de begroting uitgevoerd en krijgt een groen stoplicht.